

(1) વેલાવાળા શાકભાજીમાં પાન પર સફેદ કુગની છારી લાગે છે તેનું નિયંત્રણ જણાવો.

જવાબ :

આ ભુકીછારાનો રોગ છે. જેના નિયંત્રણ માટે વેટેબલ સલ્ફર (૩૦ ગ્રા / ૧૦ લિ.) અથવા ડીનોકેપ (૧૦ મિ.લિ. / ૧૦ લિ.) અથવા ટ્રાયડેમોર્ફ (૫ મિ.લિ. / ૧૦ લિ.) અથવા હેકઝાકોનાઝોલ (૧૦ મિ.લિ. / ૧૦ લિ.) અથવા થુરીયા. / ૧૦ લિ.) જેવી દવા છાંટવાથી નિયંત્રણ કરી શકાય છે.

(2) વેલાવાળા શાકભાજીના તુરીયા, ગલકા દુધી પાકોમાં પાન ઉપર ટપકાં પડી પાન સુકાઈ જાય છે. તેમ થવાનું કારણ અને ઈલાજ બતાવો.

જવાબ :

આમ થવાનું કારણ પીછછારો (ડાઉની મિલ્ડયુ) રોગ છે. તેના નિયંત્રણ માટે વેટેબલ સલ્ફર (૧૦ ગ્રા. / ૧૦ લિ.) અથવા ડીનોકેપ (૧૦ મિ.લિ. / ૧૦ લિ.) અથવા ટ્રાયડેમોર્ફ (૫ મિ.લિ. / ૧૦ લિ.) અથવા કાબર્ન્ડાઝીમ (૫ ગ્રા. / ૧૦ લિ.) જેવી દવા છાંટવાથી કરી શકાય છે.

(3) ધીલોડીના પાનકોરીયાના નિયંત્રણ માટે કયા ઉપાયો અજમાવવા?

જવાબ :

ધીલોડીના પાનકોરીયાના નિયંત્રણ માટે કાર્બારીલ ૫૦% વે.પા. ૪૦ ગ્રામ. ૧૦ લિટર પાણીમાં મિશ્રણ કરી છાંટવું.

(4) કારેલા દૂધી જેવા વેલાવાળા પાકના પાન ઠંડીની ગરમી અને ભેજવાળા વાતાવરણમાં પીળા પી સુકાઈ જાય છે તેનો ઉપાય જણાવો?

જવાબ :

આમ થવાનું કારણ પીછછારો (ડાઉની મીલ્ડયુ) રોગ છે. તેના નિયંત્રણ માટે કોપર ઓક્સીક્લોરાઈડ (૩૦ ગ્રા / ૧૦ લિ.) અથવા બોર્ડોમિશ્રણ ૦.૮ ટકા અથવા કલોરોથેલોનીલ ૦.૨% અથવા મેન્કોઝેબ ૦.૨% મેટ્રાલેક્સીન (૨૦ ગ્રા. ૧૦ લિ.)ના દ્રાવણના છંટકાવ કરવો.

(5) પરવળમાં થડ તેમજ મૂળ કહોવાઈ જાય છે અને વેલા મરી જવાનું કારણ અને ઉપાય જણાવો.

જવાબ :

પરવળમાં થડ અને મુળ સડવાનું કારણ કૃમિ અને પીથીયમ અથવા ફ્યુજેરીયમ નામની કુગ છે. કૃમિના નિયંત્રણ માટે રીંગ કરી કાબરોફ્યુરાન દવા જમીનમાં આપવી અથવા પેસીલોમાયસીસ આપની જૈવિક નિયંત્રણ કરી શકાય. જ્યારે પીથીયમ હોય તો થડ ફરતે જમીનમાં કોપર ઓક્સીકલોરાઈડ (૩૦ ગ્રા / ૧૦ લિ.) અને ફ્યુઝેરીયમ કુગ હોય તો કાર્બેન્ડાઝીમ (૫ ગ્રા / ૧૦ લિ.) નું ડેરન્ચીંગ કરવું. આ બંને કુગનું ટ્રાયકોર્ડમાંથી પણ જૈવિક નિયંત્રણ કરી શકાય છે.

(6) પરવળમાં વેલા ઉપરથી સૂકાતા જાય છે તેનું કારણ અને ઉપાય જણાવો

જવાબ :

પરવળમાં વેલા ઉપર સુકાવાનું કારણ ફાયટોફ્થો નામની કુગ છે. તેના નિયંત્રણ મેટાલેક્સીસ (૨૦ ગ્રા / ૧૦ લિ.)ના દ્રાવણનો છંટકાવ રોગની શરૂઆત થાય ત્યારે કરવો.

(7) પરવળના વેલા પર ગુંદરની ગાંઠો દેખાય છે તો કયા ઉપાય કરવા ?

જવાબ :

પરવળના વેલા ઉપર ગુંદરની ગાંઠો વેલા કોરનાર કીડાના કારણે થાય છે. આ કીડાના નિયંત્રણ માટે ઉપદ્રવિત વેલા પરથી ગુંદરની ગાંઠો હાથ વડે ઉખાડી વેલા ઉપર કાર્બારીલ ૫૦% પાઉડર પાણીમાં ભેળવી મલમ જેવું મિશ્રણ બનાવી વેલા ઉપર ચોપડવું. પરવળની રોપણી વખતે કાર્બોફ્યુરાન ૩% દાણાદાર દવા છડ દીન ૩ થી ૫ ગ્રામ પ્રમાણ જમીનમાં આપવી.

(8) કારેલામાં ફળમાખીનો ઉપદ્રવ થાય તો શું કરવું?

જવાબ :

અસરયુક્ત ફળ નિયમિત રીતે વીણાવી તેનો નાશ કરવો. જંતુનાશક દવામાં ફેન્થીયોન ૧૦૦ ઈ.સી. ૫ મિ.લિ. અથવા ડીપ્ટેક્ષા ૫૦ ઈ.સી. ૧૦ મિ.લિ. અથવા નુવાન ૫ મિ.લિ. ૭૫૦ ગ્રામ ગોળમાં ભેળવી ૧૦ લિટર પાણીમાં ઓગાળી બનાવેલ ઝેરી પ્રલોભિકાને દર અઠવાડિયે ફળો ઉપારી લીધા બાદ વાડમાં તથા વેલા પર મોટા ફોરા પડે તેમ સાવરણીથી છાંટવાથી ફળમાખીનો નાશ કરી શકાય છે.